

Grundig og opprivende om Tina-saken

FILM OG SERIER

TEKST Øyvor Dalan Vik
16. MARS 2023

«Hvem drepte Tina?» avdekker opprivende tilfeldigheter og unnlatsessynder i etterforskningen av drapet på Tina Jørgensen.

DETTE ER SAKEN:
Anmeldelse av true crime-serien «Hvem drepte Tina?».

Natt til søndag 24. september 2000 forsvinner 20 år gamle Tina Jørgensen etter en tur på byen i Stavanger, sammen med kjæresten og venner. Søndag kveld melder kjæresten henne savnet.

Men det tar to og et halvt døgn før politiet foretar seg noe som helst.

Den nye dokumentarserien «Hvem drepte Tina?» går i dybden på de mange opprivende tilfældighetene og unnlattelsessyndene i det som ble kjent som Tina-saken.

«HVEM DREPTE TINA?»

På plattformen hvemdreptetina.no fra fredag 17. mars.

Norge 2023, skapt av Bjørn Eivind Aarskog.

Fem episoder à rundt 50 minutter

Med: Tina Jørgensens venner, vitner, journalist Erlend Frafjord samt etterforskere og sakkyndige i Sør-Vest politidistrikt.

GODT SKJULT

Det skal sies at av de rundt 1800 personene som årlig meldes savnet i Norge, kommer de aller fleste til rette i god behold etter kort tid. Å trykke på den store, røde knappen hver gang, ville være ufornuftig bruk av ressurser.

Men her blir dagene til uker. Én måned etter at hun forsvant, blir Tina Jørgensen funnet død, godt skjult og omtrent tre mil unna det man etter hvert fant ut var åstedet for et drap. Hadde ikke politiet åpnet en kum ved Bore kirke i forbindelse med en annen sak, er det ikke godt å si hvor lenge den unge kvinnen hadde blitt liggende.

NYE LEDETRÅDER

Til å begynne med lar produsent og regissør Bjørn Eivind Aarskog oss tenke litt som politiet. Når en ung kvinne blir drept, er det som regel en som står henne nær som er gjerningsperson. Så det at oppmerksomheten først rettes mot kjæresten, er til å forstå.

Men det slår oss ganske tidlig i «Hvem drepte Tina?» at et høyt antall såkalte **modus kandidater** burde ha utvidet etterforskningens tunnelsyn. I løpet av fem episoder er vi innom hele syv mulige gjerningspersoner, der bare én virker helt usannsynlig – og én peker seg ut som mer sannsynlig enn de andre.

Og helt på tampen, bare dager før premieren på denne dokumentaren, dukket det opp en ledetråd som har ligget i saksdokumentene hele tiden – og som må sies å være interessant. Et vitneutsagn, opprinnelig lagt til side, knytter én bestemt person til nærheten av åstedet på tidspunktet da drapet ble begått.

Der Birgitte-dokumentaren brukte for lang tid på repetisjoner og gamle nyhetsinnslag, går «Hvem drepte Tina?» sin egen vei

TINA – OG BIRGITTE

«Hvem drepte Tina?» er inspirert av journalist Erlend Frafjords bok «Da Tina ble drept» (2017), og har selvfølgelig etterpåklokskapens lys på sin side, noe politiet ikke hadde de første dagene etter at Tina Jørgensen forsvant.

Men blant representantene for etterforskningen som deltar i dokumentaren, er det fortsatt flere som ikke helt ser ut til å ta inn over seg alvoret i saken. De tekniske bevisene er blitt destruert, uten at en påtalejurist var med på avgjørelsen. Det blir beskrevet som «tilfeldig», «litt sånn kreativt», og «det beklager vi».

At det ikke langt unna Stavanger – i Haugesund – på samme tid finnes en fem år gammel uoppklart drapssak med oppsiktsvekkende likhetstrekk, er ikke noe Stavanger-politiet dveler ved. Men det gjør dokumentarskaperne.

For i 2018 samarbeidet regissør Aarskog med journalisten Bjørn Olav Jahr om dokumentarserien «Hvem drepte Birgitte?», en gjennomgåelse av drapet på Birgitte Tengs på Karmøy i 1995 samt den påfølgende, ulykksalige etterforskningen.

Hva Jahrs egne undersøkelser og betimelige spørsmål gjorde for Birgitte-saken, vet vi godt i dag, bare uker etter at **Johny Vassbakk ble dømt til 17 års fengsel**, nesten 28 år etter at 17-åringen ble funnet voldtatt og slått i hjel i Kopervik, ikke langt fra der hun bodde.

For øvrig omtales Vassbakks drapsforsøk på psykolog Jorunn Øpsen som «det der med hun derre psykologidama» av den tidligere lensmannen i Skudeneshavn. Det beste man kan si om en slik formulering, er at den ikke er tillitvekkende.

I dokumentarserien forteller et vitne at hun ble forsøkt angrepet av en mann i det hun trodde var en rød Toyota Corolla 1995-modell. En av de mulige gjerningsmennene kjørte derimot en rød Opel Costra 1993-modell, som ser ganske lik ut.

Foto: Filmhimmelen AS

MODNERE SJANGER

Johny Vassbakk dukker også opp i «Hvem drepte Tina?», siden Jahr og Aarskog i arbeidet med Birgitte-dokumentaren gjorde et forsøk på å konfrontere ham med elementer som ikke stemmer i hans forklaringer. Akkurat den konfrontasjonen går ikke så bra. Vassbakk er rasende, på grensen til truende, og de to dokumentarskaperne kommer ikke videre med det de vet.

Men dette lille klippet er en god illustrasjon på hvordan norsk *true crime* har modnet i årene før Birgitte-dokumentaren brukte for lang tid på repetisjoner og gamle

nyhetsinnslag, går «Hvem drepte Tina?» sin egen vei, og bruker skuespillere til å dramatisere situasjoner som er godt beskrevet av vitner, i tillegg til eksempler på mulige hendelsesforløp.

Dokumentarens egen etterforskning kommer seg slik ut av tunnelen, og viser oss ikke bare alle de mulige retningene politiet *burde* ha sett, men levendegjør denne septemberhelgen i 2000, da alarmen burde ha gått med en gang.

Tinas venner har dessuten bidratt med private bilder, i tillegg til å beskrive drapsofferet som menneske, noe som gir oss et helt annet inntrykk av personen Tina, som vi i mediene nesten utelukkende bare kjenner som et stivt passfoto eller en fantomtegning.

Bildene fra et liv som ble avbrutt, virker sterkt på oss som ser. Og drapet på Tina Jørgensen er fortsatt uopplart.